

§ 138

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Emma Karin valtuustoaloitteesta liittyen matalan kynnyksen parisuhdetuen tuomiseen perhekeskukseen

HEL 2020-006338 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Emma Karin sekä 18 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta:

"Aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut tuovat esiin koronatilanteen aiheuttamaa parisuhdeongelmien lisääntymistä ja tämän negatiivisia vaikutuksia lasten hyvinvointiin. Valtuutetut ovat huolissaan, ettei perhekeskusten ammattilaisilla ole tarpeeksi aikaa ja osaamista parisuhdeasioiden käsittelyyn ja ettei kaupungin oma pariterapiayksikkö pysty vastaamaan ja saavuttamaan kaikkia pariterapian tarpeessa olevia vanhempia. Valtuutetut ehdottavat, että Helsingissä tarjottaisiin matalan kynnyksen parisuhdetukea perhekeskuksissa sekä useammalle vanhemmalle mahdollisuuksia saada parisuhdeterapiaa.

Koronatilanteen vaikutuksista

Koronakriisi on samanaikaisesti sekä lisännyt perheiden yhdessäoloaika että vähentänyt perheiden kasvatustyön tukirakenteita (etäkoulu, päivähoidon vähentyminen). Tämä on lisännyt poliisin ja lastensuojelun tietojen mukaan myös parisuhteisiin liittyviä ongelmia (vuorovaikutusongelmat, päihteiden käyttö, riidat). Näiden ongelmien ratkaisuihin tarvitaan kaikkia lapsiperheiden kanssa työtä tekeviä toimijoita sekä näiden toimijoiden välistä yhteistyötä.

Nykyiset palvelut parisuhteita tukemassa

Parisuhdetukea tarjoavat perhekeskuksissa jo tällä hetkellä useat eri toimijat (äitiys- ja lastenneuvola, kasvatus- ja perheneuvonta, lapsiperheiden sosiaaliohjaus sekä lapsiperheiden palvelutarpeen arviointiyksiköt, erityistä tukea tarvitsevan perhesosiaalityö, lastensuojelu) osana omaa perustehtävää. Suoraa tietoa ei ole siitä, miten moni asiakas saa parisuhteeseen liittyvää tukea eri perhekeskuspalveluissa.

Perhekeskusten henkilöstöllä on koulutusten ja työkokemusten perusteella hyvät perusvalmiudet tarjota vanhemmille ammatillista tukea parisuhteisiin. Perhekeskuksissa on myös tarjolla keskitetty pariterapian yksikkö, joka tarjoaa pariopsykoterapiaa. Pariterapian kiirehoitoa (5–7 tapaamista), joka on tarkoitettu kaikista kiireellisintä apua tarvitseville

pareille, saa noin 120 asiakasparia vuodessa. Kokonaisuudessaan pariterapiassa hoidetaan noin 700 paria vuodessa. Heistä valtaosa on pikkulapsiperheitä. Pariterapiaa odottaa tällä hetkellä 415 perhettä ja jonotusaika on noin 10 kuukautta. Keväällä osa pariskunnista ei halunnut tarjottua etävastaanottoaikaa ja osa perheistä sai ajan nopeammin. Keväällä tarjottiin tavanomaista enemmän myös kiireaikoja.

Peruspalveluissa keskitytään tunnistamaan ne parit ja perheet, jotka tulevat autetuksi kevyemmän tason palveluissa ja jotka tarvitsevat paripsykoterapiaa parisuhteen vuorovaikutuspulmien ratkaisemiseksi. Peruspalveluissa resursseja pyritään myös kohdentamaan siten, että yhä useampi saa riittävästi tukea peruspalveluissa. Paripsykoterapia ei ole kaikkien vanhempien kohdalla tarkoituksenmukaisin palvelu parisuhteiden tukemiseen. Parisuhteiden tukemisen palveluvalikoimaa on lisätty perhekeskuksien kasvatus- ja perheneuvoloissa, joissa on lisätty ryhmämuotoista toimintaa ja avoimia teemailtoja, jotta yhä useampi saisi palveluja. Järjestöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä on hyviä kokemuksia ja sitä aiotaan lisätä. Lapsiperheiden parisuhteet pyritään huomioimaan myös esimerkiksi päihde- ja psykiatrian palveluissa. Parisuhteiden tukemiseksi kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen on myös keskeistä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että lapsiperheet saavat tarvitsemaansa tukea koronasta seuranneiden ongelmien ratkaisemiseksi matalalla kynnyksellä ja ilman kohtuuttomia odotusaikoja. Lautakunta toivoo, että lapsiperheiden lisääntynyt tuen tarve otetaan huomioon talousarviota laadittaessa.

Perhekeskusten palvelujen toimijoiden hyvää parisuhteiden tukemisen osaamista on tärkeää kehittää entisestään. Laajan verkostomaisen työotteen lisäksi tarvitaan kouluttautumista turvaamaan hyvä osaamisen taso. Tätä kouluttautumista huomioidaan ja toteutetaan talousarvion puitteissa.

Toimien yhteys strategiaan ja käyttösuunnitelmaan

Toteutetut ja suunnitellut toimet lapsiperheiden parisuhteiden tukemiseksi ovat linjassa Helsingin kaupunkistrategian hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden kanssa. Peruspalveluissa on strategian mukaisesti kehitetty yhteistyömalleja riskiryhmien etsimiseksi ja tunnistamiseksi sekä ohjaamiseksi sopivaan palveluun. Strategian lasten ja nuoren syrjäytymisen ehkäisy mukaisesti parisuhteiden tukemisella on vahvistettu vanhemmuutta sekä tätä kautta edistetty lasten ja nuorten hyvinvointia.

Vuoden 2020 käyttösuunnitelmassa lapsiperheiden parisuhteiden tukeminen on mukana vanhemmuuden tukemisen kautta lasten ja nuor-

ten matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen kehittämisessä. Parisuhteiden tukeminen huomioidaan ennaltaehkäisevästi myös käyttösuunnitelman mukaisissa lähisuhdeväkivallan palveluketjun sekä päihteiden käyttö lapsiperheissä -palveluketjun kehittämisessä.

Yhteenveto

Peruspalvelujen henkilöstön nykyinen osaaminen ja resursointi ovat riittävät parisuhteiden ammatilliseksi tukemiseksi perhekeskuksissa. Lisäksi pariterapiayksikkö tarjoaa tukea terapeuttisempaa palvelua tarvitseville pareille. Perhekeskuksissa on perusteltua jatkaa toimintamallien kehittämistä nykyisillä resursseilla lapsiperheiden vanhempien parisuhteiden tukemiseksi. Olemassa olevien toimien ja suunnitelmien lisäksi voidaan talousarvion puitteissa ohjata asiakkaita muun muassa järjestöjen tuottamien parisuhdepalvelujen piiriin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupungin nykyiset palvelut pystyvät tarjoamaan riittävässä määrin palveluja lapsiperheiden vanhempien parisuhteiden tukemiseksi. Maksuttomat julkisin varoin tuotetut matalan kynnyksen parisuhteen palvelut mahdollistavat myös pienituloisten käyttää palveluja. Palvelut ovat saatavilla kaikille helsinkiläisille lapsiperheille."

Käsittely

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esityksen kohdan "Toimien yhteys strategiaan ja käyttösuunnitelmaan" toisen kappaleen viimeisen virkkeen kuulumaan seuraavasti: "Parisuhteiden tukeminen huomioidaan ennaltaehkäisevästi myös käyttösuunnitelman mukaisissa lähisuhdeväkivallan palveluketjun sekä päihteiden käyttö lapsiperheissä -palveluketjun kehittämisessä."

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sandra Hagman: Lisätään kappaleen 6 jälkeen seuraavaa: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että lapsiperheet saavat tarvitsemaansa tukea koronasta seuranneiden ongelmien ratkaisemiseksi matalalla kynnyksellä ja ilman kohtuuttomia odotusaikoja. Lautakunta toivoo, että lapsiperheiden lisääntynyt tuen tarve otetaan huomioon talousarviota laadittaessa."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sandra Hagman)

Jaa-äännet: 4

Leo Bergman, Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Touko Niinimäki, Aleksi Niskanen, Sanna-Mari Oranen, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sandra Hagmanin vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän muutetusta ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jarkko Luusua, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42303
jarkko.luusua(a)hel.fi

Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 09 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Emma Karin sekä 18 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta:

"Aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut tuovat esiin koronatilanteen aiheuttamaa parisuhdeongelmien lisääntymistä ja tämän negatiivisia vaikutuksia lasten hyvinvointiin. Valtuutetut ovat huolissaan, ettei perhekeskusten ammattilaisilla ole tarpeeksi aikaa ja osaamista parisuhde-

sioiden käsittelyyn ja ettei kaupungin oma pariterapiayksikkö pysty vastaamaan ja saavuttamaan kaikkia pariterapian tarpeessa olevia vanhempia. Valtuutetut ehdottavat, että Helsingissä tarjottaisiin matalan kynnyksen parisuhdetukea perhekeskuksissa sekä useammalle vanhemmalle mahdollisuuksia saada parisuhdeterapiaa.

Koronatilanteen vaikutuksista

Koronakriisi on samanaikaisesti sekä lisännyt perheiden yhdessäoloaika että vähentänyt perheiden kasvatustyön tukirakenteita (etäkoulu, päivähoidon vähentyminen). Tämä on lisännyt poliisin ja lastensuojelun tietojen mukaan myös parisuhteisiin liittyviä ongelmia (vuorovaikutusongelmat, päihteiden käyttö, riidat). Näiden ongelmien ratkaisuihin tarvitaan kaikkia lapsiperheiden kanssa työtä tekeviä toimijoita sekä näiden toimijoiden välistä yhteistyötä.

Nykyiset palvelut parisuhteita tukemassa

Parisuhdetukea tarjoavat perhekeskuksissa jo tällä hetkellä useat eri toimijat (äitiys- ja lastenneuvola, kasvatus- ja perheneuvonta, lapsiperheiden sosiaaliohjaus sekä lapsiperheiden palvelutarpeen arviointiyksiköt, erityistä tukea tarvitsevan perhesosiaalityö, lastensuojelu) osana omaa perustehtävää. Suoraa tietoa ei ole siitä, miten moni asiakas saa parisuhteeseen liittyvää tukea eri perhekeskuspalveluissa.

Perhekeskusten henkilöstöllä on koulutusten ja työkokemusten perusteella hyvät perusvalmiudet tarjota vanhemmille ammatillista tukea parisuhteisiin. Perhekeskuksissa on myös tarjolla keskitetty pariterapian yksikkö, joka tarjoaa pariopsykoterapiaa. Pariterapian kiirehoitoa (5–7 tapaamista), joka on tarkoitettu kaikista kiireellisistä apua tarvitseville pareille, saa noin 120 asiakasparia vuodessa. Kokonaisuudessaan pariterapiassa hoidetaan noin 700 paria vuodessa. Heistä valtaosa on pikkulapsiperheitä. Pariterapiaa odottaa tällä hetkellä 415 perhettä ja jonotusaika on noin 10 kuukautta. Keväällä osa pariskunnista ei halunnut tarjottua etävastaanottoaika ja osa perheistä sai ajan nopeammin. Keväällä tarjottiin tavanomaista enemmän myös kiireaikoja.

Peruspalveluissa keskitytään tunnistamaan ne parit ja perheet, jotka tulevat autetuksi kevyemmän tason palveluissa ja jotka tarvitsevat pariopsykoterapiaa parisuhteen vuorovaikutuspulmien ratkaisemiseksi. Peruspalveluissa resursseja pyritään myös kohdentamaan siten, että yhä useampi saa riittävästi tukea peruspalveluissa. Pariopsykoterapia ei ole kaikkien vanhempien kohdalla tarkoituksenmukaisin palvelu parisuhteiden tukemiseen. Parisuhteiden tukemisen palveluvalikoimaa on lisätty perhekeskusten kasvatustarpeiden ja perheneuvoloissa, joissa on lisätty ryhmämuotoista toimintaa ja avoimia teemailtoja, jotta yhä useampi saisi palveluja. Järjestöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä on hyviä koke-

muksia ja sitä aiotaan lisätä. Lapsiperheiden parisuhteet pyritään huomioimaan myös esimerkiksi päihde- ja psykiatrian palveluissa. Parisuhteiden tukemiseksi kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen on myös keskeistä.

Perhekeskusten palvelujen toimijoiden hyvää parisuhteiden tukemisen osaamista on tärkeää kehittää entisestään. Laajan verkostomaisen työotteen lisäksi tarvitaan kouluttautumista turvaamaan hyvän osaamisen taso. Tätä kouluttautumista huomioidaan ja toteutetaan talousarvion puitteissa.

Toimien yhteys strategiaan ja käyttösuunnitelmaan

Toteutetut ja suunnitellut toimet lapsiperheiden parisuhteiden tukemiseksi ovat linjassa Helsingin kaupunkistrategian hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden kanssa. Peruspalveluissa on strategian mukaisesti kehitetty yhteistyömalleja riskiryhmien etsimiseksi ja tunnistamiseksi sekä ohjaamiseksi sopivaan palveluun. Strategian lasten ja nuoren syrjäytymisen ehkäisyyn mukaisesti parisuhteiden tukemisella on vahvistettu vanhemmuutta sekä tätä kautta edistetty lasten ja nuorten hyvinvointia.

Vuoden 2020 käyttösuunnitelmassa lapsiperheiden parisuhteiden tukeminen on mukana vanhemmuuden tukemisen kautta lasten ja nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen kehittämisessä. Parisuhteiden tukeminen huomioidaan myös käyttösuunnitelman mukaisissa lähisuhdeväkivallan palveluketjun sekä päihteiden käyttö lapsiperheissä -palveluketjun kehittämisessä.

Yhteenveto

Peruspalvelujen henkilöstön nykyinen osaaminen ja resursointi ovat riittävät parisuhteiden ammatilliseksi tukemiseksi perhekeskuksissa. Lisäksi pariterapiayksikkö tarjoaa tukea terapeuttisempaa palvelua tarvitseville pareille. Perhekeskuksissa on perusteltua jatkaa toimintamallien kehittämistä nykyisillä resursseilla lapsiperheiden vanhempien parisuhteiden tukemiseksi. Olemassa olevien toimien ja suunnitelmien lisäksi voidaan talousarvion puitteissa ohjata asiakkaita muun muassa järjestöjen tuottamien parisuhdepalvelujen piiriin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupungin nykyiset palvelut pystyvät tarjoamaan riittävässä määrin palveluja lapsiperheiden vanhempien parisuhteiden tukemiseksi. Maksuttomat julkisin varoin tuotetut matalan kynnyksen parisuhteen palvelut mahdollistavat myös pienituloisten käyttää palveluja. Palvelut ovat saatavilla kaikille helsinkiläisille lapsiperheille."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 15.9.2020 mennessä sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Emma Karin sekä 18 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta liittyen matalan kynnyksen parisuhdetuen tuomiseen perhekeskukseen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jarkko Luusua, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42303
jarkko.luusua(a)hel.fi
Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 09 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 18.08.2020 § 124

HEL 2020-006338 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

18.08.2020 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Kati Juvan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jarkko Luusua, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42303
jarkko.luusua(a)hel.fi
Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 09 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi